

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1922 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående vissa anslag till universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet m. m.

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1922 avgivna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för tiden 1 januari—30 juni 1923 har Kungl. Maj:t under punkt 62 av åttonde huvudtiteln föreslagit riksdagen

att i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga

dels det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet, nu 1,054,347 kronor med halva beloppet eller i avrundat tal med 527,174 kronor;

dels det ordinarie förslagsanslaget till avlöningsfyllnad åt professorn i växtbiologi, nu 1,000 kronor, med halva beloppet eller 500 kronor;

dels ock det ordinarie förslagsanslaget till arvoden åt vikarie-
rande akademiska lärare, nu 5,000 kronor, likaledes med halva beloppet eller 2,500 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1922 avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition (nr 61), under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet *Bihang till riksdagens protokoll 1922. 6 saml. 55 häft. (Nr 110—111.)*

över ecklesiastikärenden för samma dag — med ändring av vad under punkt 62 i åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag föreslagits beträffande det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet — föreslagit riksdagen att

dels besluta, att den utav professorn C. Wiman nu innehavda personliga professuren i paleontologi skall förvandlas till en ordinarie professur i paleontologi och historisk geologi samt att i samband därmed den nuvarande ordinarie professuren i mineralogi och geologi vid Uppsala universitet skall benämnas professur i geologi med petrografi och mineralogi;

dels, med uteslutande från allmänna indragningsstaten av vad där finnes uppfört beträffande avlöning åt Wiman, i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under avdelningen A) Avlöningar m. m., a) Professorer m. fl., filosofiska fakulteten, matematisk-naturvetenskapliga sektionen uppföra en professor i paleontologi och historisk geologi med enahanda avlöningsförmåner, som tillkomma universitetsprofessorer i allmänhet, och med skyldighet för tjänstens innehavare att vara underkastad de för dessa förmåners åtnjutande fastställda villkoren och bestämmelserna;

dels ock för ändamålet höja det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet, nu 1,054,347 kronor, med 7,500 kronor till 1,061,847 kronor samt i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga nämnda anslag med halva beloppet eller i avrundat tal 530,924 kronor.

Beträffande Lunds universitet har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln i statsverkspropositionen

dels under punkt 77 föreslagit riksdagen

att, med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Lund, under rubriken A) Avlöningar m. m. a) Professorer m. fl., medicinska fakulteten uppförda arvode å 2,000 kronor till årligt arvode åt överläkaren vid Lunds hospital och asyl för undervisning i psykiatri, under samma rubrik uppföra ett arvode å 2,500 kronor åt en professor i psykiatri med föreskrift att denna befattning skall vara förenad med överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl, ävensom att för ändamålet höja det ordinarie bestämda anslaget till universitetet i Lund med ett belopp av 500 kronor;

dels ock under punkt 73 föreslagit riksdagen att, under förutsättning av bifall till vad under punkt 77 föreslagits, i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga *dels* det ordinarie bestämda anslaget till Lunds universitet med 459,290 kronor;

dels ock det ordinarie förslagsanslaget till Lunds universitet, nu 5,000 kronor, med halva beloppet eller 2,500 kronor.

I avseende å utredningen rörande det under punkt 77 framställda förslaget tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 162—170 i det statsverkspropositionen åtföljande utdrag av statsrådsprotokoll över ecklesiastikärenden.

Vidkommande karolinska institutet har Kungl. Maj:t under punkt 83 av åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 *dels* upptaga det ordinarie bestämda anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet, nu 312,685 kronor, med halva beloppet eller i avjämnat krontal 156,343 kronor;

dels — med uteslutande ur riksstaten av de under karolinska mediko-kirurgiska institutet nu upptagna 19 ordinarie reservationsanslagen å sammanlagt 69,600 kronor — under nämnda institut uppföra ett ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid samma institutet m. m. med ett belopp av 34,800 kronor, att av Kungl. Maj:t fördelas i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits;

dels upptaga det ordinarie förslagsanslaget till arvoden åt vikarierande akademiska lärare, nu 2,000 kronor, med halva beloppet eller 1,000 kronor;

dels ock upptaga det ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt vikarier för kamreraren m. fl., nu 600 kronor, med halva beloppet eller 300 kronor.

Beträffande utredningen i fråga om senast berörda förslag hänvisar utskottet till sid. 175—177 i sistnämnda statsrådsprotokoll.

Vad först beträffar det ifråga om Lunds universitet framlagda förslaget om förändring av lärarbefattningen i psykiatri därstädes till en professur i samma ämne, må erinras, hurusom befattningarna som överläkare vid Stockholms hospital samt Uppsala hospital och

Utskottets
yttrande.

asyl äro förenade med professur i psykiatri vid karolinska institutet, resp. Uppsala universitet. Vid Stockholms hospital utgör den å stat uppförda överläkaravlöningen för närvarande 4,000 kronor, vartill kommer avlöning såsom professor i psykiatri vid karolinska institutet med 4,000 kronor. Vid Uppsala hospital och asyl utgör överläkaravlöningen å stat för närvarande 7,500 kronor, vartill kommer ett motsvarande professorsarvode å 2,500 kronor. Likaså utgör överläkaravlöningen å stat vid Lunds hospital och asyl 7,500 kronor, och innebär det föreliggande förslaget bland annat uppbringande av professorsarvodet till enahanda belopp som vid Uppsala universitet eller alltså 2,500 kronor.

I proposition nr 146 har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag angående ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statens hospital och asyler. På sätt framgår av det nämnda proposition i utdrag bilagda statsrådsprotokoll över socialärenden har vederbörande departementschef som sin mening framhållit, att avlöningen till de tre med professurer i psykiatri förenade överläkarbefattningarna bör utgå i form av lön jämte bostadsförmån för överläkarbefattningen och arvode för professuren. Vad angår storleken av dessa arvoden, har den s. k. högskolornas löneregleringskommitté föreslagit, att dessa skulle, under förutsättning av bifall till ett av 1902 års löneregleringskommitté framlagt förslag om placering av ifrågavarande överläkare i lönegraden B 19, bestämmas för en var av de tre professurerna till 3,000 kronor för år. Då ifrågavarande professorsarvoden ansetts böra nyregleras samtidigt med vederbörande överläkarbefattningar och då det icke befunnits lämpligt att utbryta denna detalj ur förslaget beträffande definitiv lönereglering för befattningshavare vid universiteten och karolinska institutet, vilket förslag icke nu kunde i sin helhet förläggas riksdagen, samt vid det förhållande, att en nyreglering av överläkarlönerna utan samtidig revidering av professorsarvodena skulle vålla olägenheter av löneteknisk natur, har Kungl. Maj:t i berörda proposition nr 146 föreslagit, att förevarande överläkarbefattningar skulle från och med ingången av år 1923 sättas på övergångsstat med bibehållande av samtliga avlöningsförmåner enligt nu gällande avlöningsstat. Denna provisoriska anordning skulle äga bestånd till dess ny lönereglering för befattningshavare vid universiteten och karolinska institutet träder i kraft.

I sitt utlåtande nr 69 har utskottet avgivit förslag rörande ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statens hospital och asyler. I fråga om överläkarbefattningarna vid Stockholms hospital samt Uppsala och Lunds hospital och asyl, hade utskottet därvid anslutit sig till ståndpunkten, att huvudavlöningen bör utgå i form av överläkarlön och vederbörande professor avlönas med ett arvode. Vid sådant förhållande hade utskottet ej funnit anledning att, på sätt Kungl. Maj:t ifrågasatt, nu uppföra dessa överläkarbefattningar på övergångsstat, utan har utskottet föreslagit, att löneregleringen måtte omfatta jämväl ifrågavarande befattningar och att desamma måtte placeras i lönegraden B 19. I fråga om arvoden för undervisningen i psykiatri uttalade sig utskottet icke i detta sammanhang. Utskottets i berörda utlåtande nr 69 framlagda förslag har numera av båda kamrarna bifallits.

Då utskottet nu torde böra yttra sig rörande sistnämnda arvoden, vill utskottet framhålla följande. En förutsättning för regleringen av ovanberörda överläkarlöner var att arvoden bestämdes i enlighet med vad av vederbörande kommitté föreslagit. För en var av professorerna vid karolinska institutet och vid Uppsala universitet skulle följaktligen arvodet bestämmas till, vad angår universitetet, ett från 2,500 till 3,000 kronor förhöjt belopp och beträffande institutet ett från 4,000 till 3,000 kronor minskat belopp. Vad angår lärarbefattningen i psykiatri vid Lunds universitet finner utskottet goda skäl vara anförda för en förvandling av denna befattning till en professur i analogi med vad förhållandet är beträffande motsvarande ämne vid Uppsala universitet, och bör enligt utskottets mening full likställighet i förevarande hänseende råda de båda universiteten emellan. Vid sådant förhållande synes utskottet professorsarvodet vid Lunds universitet jämväl böra bestämmas till 3,000 kronor. Utskottet vill vidare framhålla, att vad utskottet beträffande dessa arvoden tillstyrkt bör anses såsom en definitiv lönereglering och att följaktligen tillfällig löneförbättring å ifrågavarande arvoden icke här bör ifrågakomma, liksom att, då universitetsstaterna i en nära framtid varda reglerade, arvoden icke då bliva underkastade ytterligare höjning. Ävenledes förutsätter utskottet, att dyrtidstilläggen å ifrågavarande arvoden komma att utgå efter de grunder, som gälla i fråga om dyrtidstillägg vid de nyreglerade verken.

Med erinran att Kungl. Maj:ts förslag rörande förvandling av

professor C. Wimans personliga professur till en ordinarie professur i paleontologi och historisk geologi numera vunnit riksdagens bifall och då Kungl. Maj:ts framställningar i övrigt under ovanberörda punkter av åttonde huvudtiteln icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande får utskottet alltså hemställa,
att riksdagen må

A. beträffande *Uppsala universitet*

1) höja det i universitetets utgiftsstat under rubriken A) Avlöningar m. m. a) Professorer m. fl. Medicinska fakulteten uppförda arvodet till en professor i psykiatri, nu 2,500 kronor, med 500 kronor till 3,000 kronor;

2) i anledning härav samt i anslutning till riksdagens numera fattade beslut angående förvandling av professor C. Wimans personliga professur i en ordinarie professur i paleontologi och historisk geologi höja det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet, nu 1,054,347 kronor, med 8,000 kronor till 1,062,347 kronor samt i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga nämnda anslag med halva beloppet eller i avrundat tal 531,174 kronor;

3) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till avlöningsfyllnad åt professorn i växtbiologi, nu 1,000 kronor, med halva beloppet eller 500 kronor;

4) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till arvoden åt vikarierande akademiska lärare, nu 5,000 kronor, likaledes med halva beloppet eller 2,500 kronor;

B. beträffande *Lunds universitet*

1) med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Lund under rubriken A) Avlöningar m. m. a) Professorer m. fl., medicinska fakulteten uppförda arvodet å 2,000 kronor till årligt arvode

åt överläkaren vid Lunds hospital och asyl för undervisning i psykiatri, under samma rubrik uppföra ett arvode å 3,000 kronor åt en professor i psykiatri med föreskrift att denna befattning skall vara förenad med överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl;

2) i anledning härav höja det ordinarie bestämda anslaget till Lunds universitet, nu 918,079 kronor, med 1,000 kronor till 919,079 kronor samt i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga nämnda anslag med halva beloppet eller i avrundat tal 459,540 kronor;

3) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till Lunds universitet, nu 5,000 kronor, med halva beloppet eller 2,500 kronor;

C. beträffande *Karolinska institutet*.

1) med uteslutande av den i institutets stat under rubriken A) Lärare och tjänstemän för en professor i psykiatri uppförda avlöning därstädes till en professor i samma ämne uppföra ett arvode av 3,000 kronor;

2) i anledning härav minska det ordinarie bestämda anslaget till karolinska institutet, nu 312,685 kronor, med 1,000 kronor till 311,685 kronor, samt i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga nämnda anslag med halva beloppet eller i avrundat tal 155,843 kronor;

3) — med uteslutande ur riksstaten av de under karolinska institutet nu upptagna 19 ordinarie reservationsanslagen å sammanlagt 69,600 kronor — i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 under nämnda institut uppföra ett ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid samma institut m. m. med ett belopp av 34,800 kronor, att av Kungl. Maj:t fördelas i huvudsaklig överensstämmelse med

vad av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 7 januari 1922 angivits;

4) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till arvoden åt vikarierande akademiska lärare, nu 2,000 kronor, med halva beloppet eller 1,000 kronor;

5) i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt vikarier för kamreraren m. fl., nu 600 kronor, med halva beloppet eller 300 kronor.

Stockholm den 26 maj 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *N. A. Nilsson*, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm*, *C. P. V. Nilsson*, *J. L. Widell*, *C. G. Ekman*, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist*, *E. A. Hallin* och *P. A. Bergström* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *J. Jönsson* i Revinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *C. R. Jansson* i Falun, *A. Å. Törnkvist*, *E. Andersson* i Prästbol, *J. D. Norman*, *A. E. Ljungberg*, *B. F:son Holmgren* och *F. T. Hamrin*.
